

POSTANOWIENIE

Dnia 25 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk

w sprawie M. C., P. T. oraz P. M.

skazanych z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu 25 marca 2024 r.

wniosku obrońcy skazanego M. C.

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego R. W. od rozpoznania sprawy IV KK 566/23,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

postanowił

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego R. W. od udziału w sprawie
o sygn. akt IV KK 566/23.**

UZASADNIENIE

W dniu 13 grudnia 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęły kasacje obrońców: M. C., P. T. oraz P. M. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 14 czerwca 2023 r., sygn. akt II AKa 18/22, zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z 30 lipca 2021 r.

Do składu rozpoznającego tę sprawę w charakterze sędziego sprawozdawcy, zarejestrowaną pod sygnaturą IV KK 566/23, został wyznaczony R.W. (k. 236 akt SN).

Pismem z 7 lutego 2024 r. obrońca skazanego M. C. złożył wniosek o stwierdzenie braku spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności sędziego Sądu Najwyższego R. W., wskazując na brak spełniania przez niego wymogów

bezstronności i niezawisłości wynikający z faktu powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3) oraz orzekanie w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego.

Zarządzeniem z 6 marca 2024 r. Prezes SN kierujący pracą Izby Karnej, odrzucił wniosek oraz z uwagi na uzasadnienie wniosku oraz treść podniesionego w kasacji zarzutu z pkt I zarejestrował go jako wniosek o wyłączenie sędziego w trybie art. 41 § 1 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W myśl art. 41 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 13 października 2021 r., sygn. akt II KO 30/21, podniósł, że wyłączenie sędziego zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. powinno nastąpić nie tylko w sytuacji, gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i uznania, że skład orzekający z udziałem sędziego nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Taka właśnie sytuacja zaistniała w rozpoznawanej sprawie.

Niewątpliwie bowiem okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez R.W., w następstwie brania udziału w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. prowadziłyby, gdyby sędzia ten zasiadał w składzie rozstrzygającym sprawę, do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 EKPC, standardu konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), w konsekwencji do uznania, że sąd z jego udziałem będzie sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Stanowisko to wynika z analizy dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (por. orzeczenia ETPC w sprawach: Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga 43447/19, Dolińska - Ficek i Ozimek

przeciwko Polsce, skarga 49868/19 oraz Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga 1469/20) i Sądu Najwyższego (por. uchwała połączonych trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. BSA I-4110-1/2020; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 16 września 2021 r., I KZ 29/21; 13 października 2021 r., II KO 30/21; 28 września 2022 r., IV KK 333/22; 27 lutego 2023 r., II KB 10/22). Z uwagi na to, że szerokie uzasadnienie w tym przedmiocie zawarto w pisemnych motywach przywołanych orzeczeń, ponowne przytaczanie tej argumentacji nie jest konieczne w sytuacji, w której Sąd Najwyższy rozpoznający wniosek w całości argumenty te aprobuje.

Trzeba też mieć na uwadze fakt, że sędzia R. W. został pierwotnie powołany na stanowisko sędziego w Izbie Dyscyplinarnej, która była organem powiązany administracyjnie z Sądem Najwyższym, jednak sama nie miała statusu sądu w rozumieniu konstytucyjnym (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/2020; uchwała składu siedmiu sędziów SN z 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Zależność od władzy politycznej tego organu budziła zastrzeżenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, co w jego ocenie mogło powodować także w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niezawisłości i bezstronności tej Izby. W rezultacie Trybunał uznał, że Izba Dyscyplinarna nie jest sądem w rozumieniu prawa europejskiego (por. wyrok TSUE z 15 lipca 2021 r., C-791/19, przeciwko Polsce).

W zaistniałej sytuacji konieczne było wyłączenie sędziego SN R. W. od rozpoznania sprawy IV KK 566/23, bowiem nie ulega wątpliwości, że niezależnie od subiektywnego nastawienia sędziego, zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, iż w odbiorze zewnętrznym będzie on uznany za sędziego niedającego gwarancji bezstronnego rozpoznania wniesionej skargi.

[PGW]

[ał]

